

พระราชบัญญัติ

เทศบาล

พุทธศักราช ๒๔๘๑

ในพระปรมาภิไธยสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดล

คณะผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์

(ตามประกาศประธานสภาผู้แทนราษฎร

ลงวันที่ ๔ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๔๘๐)

อาทิตยทิพอาภา

พล. อ. เจ้าพระยาพิชเชนทรวชิริน

ตราไว้ ณ วันที่ ๒๕ มีนาคม พุทธศักราช ๒๔๘๑

เป็นปีที่ ๕ ในรัชกาลปัจจุบัน

เล่ม ๕๖ หน้า ๑๕๖ ราชกิจจานุเบกษา วันที่ ๑ เมษายน ๒๔๘๒

โดยที่สภาผู้แทนราษฎรลงมติว่า สมควรปรับปรุงระเบียบ
ราชการบริหารส่วนท้องถิ่นให้เหมาะสมแก่กาลสมัยยิ่งขึ้น

จึงมีพระบรมราชโองการให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดย
คำแนะนำและยินยอมของสภาผู้แทนราษฎรตั้งต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้ให้เรียกว่า “พระราชบัญญัติ
เทศบาล พุทธศักราช ๒๔๘๑”

มาตรา ๒ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้ตั้งแต่วันประกาศใน
ราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ตั้งแต่วันใช้พระราชบัญญัตินี้ให้ยกเลิกพระราช
บัญญัติจัดระเบียบเทศบาล พุทธศักราช ๒๔๗๖ พระราช
บัญญัติจัดระเบียบเทศบาล (ฉบับที่ ๒) พุทธศักราช ๒๔๗๘
และบรรดาบทกฎหมาย กฎและข้อบังคับอื่น ๆ ในส่วนที่มี
บัญญัติไว้แล้วในพระราชบัญญัตินี้ หรือซึ่งแย้งกับบทพระราช
บัญญัตินี้

มาตรา ๔ เมื่อพ้นกำหนดเวลา ๑ ปี นับแต่วันที่ให้มีพระ
ราชกฤษฎีกายกฐานะท้องถิ่นใดเป็นเทศบาลแล้ว ห้ามมิให้
ใช้พระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พุทธศักราช ๒๔๕๗

วันที่ ๑ เมษายน ๒๔๘๒ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๖ หน้า ๑๕๗

ในส่วนที่บัญญัติถึงการแต่งตั้งกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และแพทย์
ประจำตำบลในท้องถิ่นนั้น

เมื่อพ้นกำหนดเวลาดังกล่าวในวรรคก่อน ให้บรรดา
บุคคลที่เป็นกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน แพทย์ประจำตำบล และ
สารวัตรกำนันพ้นจากตำแหน่ง

มาตรา ๕ ให้เทศบาลทั้งหลายที่ได้จัดตั้งขึ้นแล้วในวัน
ใช้พระราชบัญญัตินี้ คงมีฐานะเป็นเทศบาลตำบล เทศบาล
เมือง และเทศบาลนคร ตามที่เป็นอยู่แล้วแต่กรณี และ
ให้มีอำนาจหน้าที่และอยู่ในบังคับแห่งบทพระราชบัญญัตินี้

ภายใต้บังคับมาตรา ๔๐ มาตรา ๔๑ มন্ত্রীแห่งเทศบาล
ที่ได้กล่าวในวรรคก่อน ให้คงเป็นเทศมนตรีแห่งเทศบาล
นั้นๆ ต่อไป โดยให้นายกมนตรี เป็นนายกเทศมนตรี
ส่วนประธานแห่งสภาให้พ้นจากตำแหน่ง และให้นายก
เทศมนตรีเป็นประธานแห่งสภานั้นๆ ตามบทพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๖ บรรดาเทศบัญญัติที่ได้ออกโดยอาศัยอำนาจ
ตามบทพระราชบัญญัติจัดระเบียบเทศบาล พุทธศักราช ๒๔๗๖
ให้คงใช้บังคับได้

ในกรณีนี้ผู้กระทำผิดเทศบัญญัติซึ่งออกโดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติจัดระเบียบเทศบาล พุทธศักราช ๒๔๗๖ ก็ดี หรือโดยอาศัยอำนาจตามกฎหมายอื่นใดก็ดี ไม่ชำระค่าปรับให้นำบทบัญญัติมาตรา ๕๐ วรรค ๓ แห่งพระราชบัญญัตินี้มาใช้บังคับ

หมวด ๑

บททั่วไป

ส่วนที่ ๑

การจัดตั้งเทศบาล

มาตรา ๑ เมื่อท้องถิ่นใดมีสภาพอันสมควรยกฐานะเป็นเทศบาล ให้จัดท้องถิ่นนั้น ๆ เป็นเทศบาลตำบล หรือเทศบาลเมือง หรือเทศบาลนคร ตามบทพระราชบัญญัตินี้

ให้เทศบาลเป็นทบวงการเมือง มีอำนาจหน้าที่ตามบทพระราชบัญญัตินี้และกฎหมายอื่น

มาตรา ๘ เทศบาลตำบล ได้แก่ท้องถิ่นซึ่งมีพระราชกฤษฎีกายกฐานะเป็นเทศบาลตำบล พระราชกฤษฎีกานั้นให้ระบุนามและเขตต์ของเทศบาลไว้ด้วย

มาตรา ๕ เทศบาลเมืองได้แก่ท้องถิ่นชุมนุมชนที่มีราษฎรตั้งแต่ห้าพันคนขึ้นไป โดยราษฎรเหล่านั้นอยู่หนาแน่นเฉลี่ยไม่ต่ำกว่าสองพันคนต่อหนึ่งตารางกิโลเมตร ทั้งมีรายได้พอควรแก่การที่จะปฏิบัติหน้าที่อันจำต้องกระทำตามบทพระราชบัญญัตินี้ และซึ่งมีพระราชกฤษฎีกายกฐานะเป็นเทศบาลเมือง พระราชกฤษฎีกานั้นให้ระบุนามและเขตต์ของเทศบาลไว้ด้วย

มาตรา ๑๐ เทศบาลนคร ได้แก่ท้องถิ่นชุมนุมชนที่มีราษฎรตั้งแต่สามหมื่นคนขึ้นไป โดยราษฎรเหล่านั้นอยู่หนาแน่นเฉลี่ยไม่ต่ำกว่าสองพันคนต่อหนึ่งตารางกิโลเมตร ทั้งมีรายได้พอควรแก่การที่จะปฏิบัติหน้าที่อันจำต้องกระทำตามบทพระราชบัญญัตินี้ และซึ่งมีพระราชกฤษฎีกายกฐานะเป็นเทศบาลนคร พระราชกฤษฎีกานั้นให้ระบุนามและเขตต์ของเทศบาลไว้ด้วย

มาตรา ๑๑ ภายใต้บังคับมาตรา ๘ มาตรา ๕ และมาตรา ๑๐ การเปลี่ยนแปลงเขตต์เทศบาลให้ทำได้โดยบทพระราชกฤษฎีกา

มาตรา ๑๒ ภายใต้บังคับมาตรา ๘ มาตรา ๕ และมาตรา ๑๐ ท้องถิ่นซึ่งเป็นเทศบาลตำบล อาจจัดเป็นเทศบาลเมืองได้

เล่ม ๕๖ หน้า ๑๖๐ ราชกิจจานุเบกษา วันที่ ๑ เมษายน ๒๔๙๒

และท้องถิ่นซึ่งเป็นเทศบาลเมืองอาจจัดเป็นเทศบาลตำบล
หรือเทศบาลนครได้ โดยบทพระราชกฤษฎีกา

ท้องถิ่นที่ได้จัดเป็นเทศบาลชั้นใหม่ตามความในวรรคก่อน
ให้พ้นจากสภาพแห่งเทศบาลตำบลหรือเทศบาลเมืองแล้วแต่
กรณี นับแต่วันที่ได้จัดเป็นเทศบาลชั้นใหม่เป็นต้นไป บรรดา
ทรัพย์สิน หนี้ สิทธิ และสิทธิเรียกร้องของเทศบาลเดิม
ให้โอนเป็นของเทศบาลที่จัดขึ้นใหม่ในขณะเดียวกันนั้นด้วย

ส่วนที่ ๒

องค์การเทศบาล

มาตรา ๑๓ องค์การเทศบาล ได้แก่สภาเทศบาล ซึ่ง
ประกอบด้วยสมาชิกที่ราษฎรเลือกตั้งขึ้นตามกฎหมายว่าด้วย
การเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล

ให้มีคณะกรรมการบริหารของสภาคณะหนึ่งเรียกว่าคณะ
เทศมนตรี

๑. สภาเทศบาล

มาตรา ๑๔ สมาชิกสภา ให้อยู่ในตำแหน่งได้คราวละ
สี่ปี ถ้าตำแหน่งสมาชิกว่างลงเพราะเหตุอื่นนอกจากถึง
คราวออกตามวาระ ให้เลือกตั้งสมาชิกขึ้นแทนให้เต็ม

วันที่ ๑ เมษายน ๒๔๘๒ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๖ หน้า ๑๖๑

ตำแหน่งที่ว่างอยู่ แต่สมาชิกที่เข้ามาแทนนั้น ให้อยู่ในตำแหน่งได้เพียงเท่ากำหนดเวลาของผู้ซึ่งคนแทน

ถ้าตำแหน่งสมาชิกว่างลงก่อนกำหนดถึงคราวออกตามวาระไม่เกินหกเดือน จะไม่เลือกตั้งสมาชิกขึ้นแทนตำแหน่งที่ว่างนั้นก็ได้

มาตรา ๑๕ ก่อนเข้ารับหน้าที่ สมาชิกสภาต้องปฏิญาณในที่ประชุมสภาว่าจะรักษาไว้และปฏิบัติตามซึ่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรสยาม

มาตรา ๑๖ สมาชิกสภาย่อมเป็นผู้แทนของปวงชนในเขตเทศบาลนั้น มิใช่แทนแต่เฉพาะผู้ที่เลือกตั้งตนขึ้นมา ต้องปฏิบัติหน้าที่ตามความเห็นของตนโดยบริสุทธิ์ใจ ไม่อยู่ในความผูกมัดแห่งอาณัติมอบหมายใด ๆ

มาตรา ๑๗ สมาชิกภาพแห่งสภาเทศบาลย่อมสิ้นสุดลงเมื่อ

- (๑) ถึงคราวออกตามวาระ หรือยุบสภา
- (๒) ตาย
- (๓) ลาออก

(๔) ขาดคุณสมบัติของผู้สมัครรับเลือกตั้ง หรือต้องห้ามตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล

(๕) ไม่ตั้งบ้านเรือนอยู่ในเขตเทศบาล

(๖) สภาเทศบาลวินิจฉัยให้ออกจากตำแหน่งโดยเห็นว่ามีผลประพจน์ในทางจะนำมาซึ่งความเสื่อมเสียแก่สภามติในข้อนี้ต้องมีเสียงไม่ต่ำกว่าสองในสามของจำนวนสมาชิกที่มาประชุม

(๗) กระทรวงมหาดไทยวินิจฉัยให้ออก โดยเห็นว่าเป็นผู้มีความประพจน์อันจะนำมาซึ่งความไม่สงบเรียบร้อยหรือกระทำการอันอาจเสื่อมเสียประโยชน์ของท้องถิ่น

มาตรา ๑๘ สภาเทศบาลมีประธานซึ่งได้แก่นายกเทศมนตรีโดยตำแหน่ง และให้สภาเลือกตั้งเทศมนตรีที่เป็นสมาชิกของสภาคนหนึ่งเป็นรองประธาน

มาตรา ๑๙ ประธานสภามีหน้าที่ดำเนินกิจการของสภาให้เป็นไปตามระเบียบ รองประธานมีหน้าที่กระทำการแทนประธานในเมื่อประธานไม่อยู่ หรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้

มาตรา ๒๐ ภายใต้บังคับมาตรา ๓๕ วรรคท้าย ในเมื่อประธานและรองประธานไม่อยู่ในที่ประชุม ให้สมาชิก

เลือกเทศมนตรีซึ่งอยู่ในที่ประชุมเป็นประธาน การประชุมใน
คราวประชุมนั้น

มาตรา ๒๑ ในปีหนึ่งให้มีสมัยประชุมสามัญสมัยหนึ่ง
หรือหลายสมัยแล้วแต่สภาเทศบาลจะกำหนด การประชุม
ครั้งแรกต้องกำหนดให้สมาชิกได้มาประชุมภายในเก้าสิบวัน
นับแต่การเลือกตั้งเสร็จแล้ว วันเริ่มสมัยประชุมสามัญ
ประจำปี ให้สภากำหนด

มาตรา ๒๒ ภายใต้บังคับมาตรา ๒๑ สมัยประชุมสามัญ
สมัยหนึ่ง ๆ ให้มีกำหนดไม่เกินสิบห้าวัน แต่ถ้าจะขยาย
เวลาออกไปอีก จะต้องได้รับอนุญาตจากนายอำเภอในกรณี
แห่งสภาตำบล หรือข้าหลวงประจำจังหวัดในกรณีแห่งสภา
เมืองและสภานคร

มาตรา ๒๓ ให้ประธานสภาเป็นผู้เรียกประชุมสภาเทศบาล
ตามสมัยประชุมและเป็นผู้เปิดปิดประชุม

ถ้าหากยังไม่มีประธานสภา ให้นายอำเภอในกรณีแห่ง
สภาตำบล หรือข้าหลวงประจำจังหวัดในกรณีแห่งสภาเมือง
และสภานคร เป็นผู้เรียกประชุมและเป็นผู้เปิด ปิดประชุม

มาตรา ๒๔ เมื่อเป็นการจำเป็นเพื่อประโยชน์แห่งท้องถิ่น
ประธานสภาหรือสมาชิกสภาที่มีจำนวนไม่ต่ำกว่ากึ่งจำนวนทั้ง
หมคมมีสิทธิที่จะทำคำร้องขอถอนสมาชิกในกรณีแห่งสภา
ตำบล หรือข้าหลวงประจำจังหวัดในกรณีแห่งสภาเมืองและ
สภานคร ให้เรียกประชุมวิสามัญได้

มาตรา ๒๕ ระเบียบการประชุมของสภา ให้เป็นไป
ตามกฎกระทรวง และให้ถือว่ากฎกระทรวงที่ออกตามความ
ในมาตรานี้ เป็นข้อบังคับการประชุมของสภา

กฎกระทรวงตามความในวรรคก่อน ให้ออกภายใน
กำหนดหกเดือนนับแต่วันใช้พระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๒๖ การประชุมทุกคราวต้องมีสมาชิกสภามา
ประชุม ไม่ต่ำกว่ากึ่งจำนวนสมาชิกทั้งหมด จึงเป็นองค์
ประชุมได้

มาตรา ๒๗ การลงมติวินิจฉัยข้อพิพาทนั้น ให้ถือเอา
เสียงข้างมากเป็นประมาณ เว้นไว้แต่เรื่องซึ่งมีบทบัญญัติไว้
เป็นอย่างอื่นในพระราชบัญญัตินี้

สมาชิกสภาคนหนึ่งย่อมมีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้า
มีจำนวนเสียงลงคะแนนเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุม
ออกเสียงเพิ่มขึ้นได้อีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

มาตรา ๒๔ การปรึกษาหารือในสภาเทศบาล ต้องเป็น การที่เกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของเทศบาลนั้นโดยเฉพาะ ห้าม มิให้ปรึกษาหารือในเรื่องการเมืองแก่รัฐ

มาตรา ๒๕ การประชุมของสภาย่อมเป็นการเปิดเผยตาม ลักษณะที่จะได้กำหนดไว้ในข้อบังคับของสภา แต่การประชุมลับก็ย่อมมีได้ เมื่อคณะเทศมนตรีร้องขอ หรือสมาชิกสภา รวมกันไม่ต่ำกว่าหนึ่งในสามของจำนวนสมาชิกที่มาประชุม ร้องขอ

มาตรา ๓๐ ในที่ประชุมสภา สมาชิกสภาย่อมมีสิทธิ ตั้งกระทู้ถามเทศมนตรีในเรื่องความใด ๆ อันเกี่ยวกับการงาน ในหน้าที่ได้ แต่เทศมนตรีย่อมต้องไว้ซึ่งสิทธิที่จะไม่ตอบ เมื่อเห็นว่าข้อความนั้น ๆ ยังไม่ควรเปิดเผย เพราะเกี่ยวข้องกับความปลอดภัย หรือประโยชน์สำคัญของเทศบาล

มาตรา ๓๑ สภาเทศบาลมีอำนาจเลือกสมาชิกสภาตั้งเป็น คณะกรรมการสามัญ และนับตั้งแต่นั้นบุคคลที่อยู่ในสมาชิก หรือมิได้เป็นสมาชิกก็อาจไปขอสมัครขอรับวิสามัญ เพื่อกระ ทำกิจการหรือพิจารณาสอบสวนข้อความใด ๆ อันอยู่ในวงงาน ของสภาแล้วรายงานต่อสภา คณะกรรมการที่กล่าวนี้อาจ

เรียกบุคคลใด ๆ มาชี้แจงแสดงความเห็นในกิจการที่กระทำ
หรือพิจารณาอยู่นั้นได้

มาตรา ๓๒ การประชุมคณะกรรมาการตามมาตรา ๓๑
ต้องมีกรรมการมาประชุมไม่ต่ำกว่ากึ่งจำนวน จึงเป็นองค์
ประชุมได้

๒. คณะเทศมนตรี

มาตรา ๓๓ ให้คณะเทศมนตรีประกอบด้วยนายกเทศ
มนตรีหนึ่งนาย และเทศมนตรีอื่น ๆ มีจำนวนตามที่กำหนด
ไว้ในมาตรา ๕๔ มาตรา ๖๒ และมาตรา ๖๕ แล้วแต่กรณี

มาตรา ๓๔ ภายใต้บังคับมาตรา ๓๕ ให้สภาเทศบาล
เลือกตั้งนายกเทศมนตรี และให้นายกเทศมนตรีเป็นผู้เลือก
เทศมนตรีอื่น ๆ ด้วยความเห็นชอบของสภา

ในการตั้งนายกเทศมนตรีและเทศมนตรีอื่น ๆ นั้น ให้
นายอำเภอในกรณีแห่งสภาตำบล หรือข้าหลวงประจำจังหวัด
ในกรณีแห่งสภาเมืองและสภานคร เป็นผู้ลงนามในคำสั่งตั้ง

มาตรา ๓๕ นายกเทศมนตรีและเทศมนตรีมีจำนวนไม่
ต่ำกว่ากึ่งหนึ่ง ให้เลือกจากสมาชิกสภา

ให้ถือว่าเป็นการขอบตัวยกกฎหมาย ที่จะเลือกเทศมนตรี
ที่เหลื่ออกกึ่งหนึ่ง หรือเพียงบางคน จากผู้ที่มีชื่อเป็นสมาชิก
สภา ใน เมื่อนายกเทศมนตรี เห็นว่าผู้^๕นั้นมีความรู้ความ
ชำนาญเป็น พิเศษที่จะนำมาใช้ เป็นประโยชน์ ในตำแหน่งได้
แต่ผู้นั้นจะต้องมีคุณสมบัติของผู้สมัครไว้เลือกตั้ง และไม่
เป็นผู้ต้องห้ามตาม กฎหมาย ว่าด้วยการเลือกตั้ง สมาชิก สภา
เทศบาล

เทศมนตรีผู้มีได้เป็นสมาชิกสภา ย่อมมีสิทธิไปประชุม
และแสดงความเห็นในสภาเทศบาลได้ แต่ไม่มีสิทธิออก
เสียงลงคะแนน และไม่อาจเป็นประธานในที่ประชุมสภา

มาตรา ๓๖ ในถาวรบริหารการเทศบาลตามกฎหมาย ให้
นายกเทศมนตรีเป็นหัวหน้าดำเนินกิจการทั้งปวงของเทศบาล
และเทศมนตรีทุกคนต้องรับผิดชอบร่วมกันเป็นถาวรบริหารการ
เทศบาล

ในกรณี^๕ที่นายกเทศมนตรีไม่สามารถปฏิบัติ^๕การได้ ให้
ตั้งเทศมนตรี^๕ผู้หนึ่งให้ทำการแทน

มาตรา ๓๗ ให้เทศมนตรีมีอำนาจและหน้าที่รักษาความ
สงบเรียบร้อยของประชาชน และเพื่อ การนี้ ให้เป็นพนักงาน

ปกครองหรือตำรวจตามความในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา แต่อำนาจหน้าที่ซึ่งเกี่ยวกับความผิดอาญา ให้คงมีเฉพาะเมื่อเจ้าหน้าที่ยังดำรงมิได้อยู่ ณ ที่ซึ่งพึงใช้อำนาจ และหน้าที่นั้น

มาตรา ๓๘ ถ้าในเขตต์เทศบาลใดไม่มีพนักงานสอบสวนประจำอยู่ ให้เทศมนตรีมีอำนาจเปรียบเทียบคดีละเมิดเทศบัญญัติ และเพื่อประโยชน์แห่งการนั้น มีอำนาจที่จะเรียกตัวผู้ต้องหาและ พยาน มาบันทึกถ้อยคำ เพื่อ ประกอบ การพิจารณาเปรียบเทียบได้

ในการเปรียบเทียบคดีตามความในวรรคก่อน ให้มีบทบัญญัติมาตรา ๓๘ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาบังคับโดยอนุโลม และเมื่อได้เปรียบเทียบคดีใดแล้ว ให้ส่งบันทึกการเปรียบเทียบพร้อมด้วยสำนวนไปยังพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบแห่งเขตต์ท้องที่ซึ่งมีศาลนั้นไว้ตั้งอยู่โดยมีชั้นค่า เพื่อให้พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบคดีตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๖๖ วรรคท้าย

มาตรา ๓๕ เมื่อพ้นกำหนดเวลาที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๔ แล้ว ในการส่งเสริมสวัสดิภาพแก่ท้องถิ่นและช่วยเหลือราชการแห่งรัฐ ให้เทศมนตรีมีอำนาจหน้าที่อย่างเดียวกับอำนาจหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน บรรดาที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติลักษณะ ปกครองท้องถิ่น พุทธศักราช ๒๔๕๗ หรือกฎหมายอื่น

อำนาจหน้าที่ตามความในวรรค ๑ นั้น คณะเทศมนตรีจะมอบหมายแก่พนักงานเทศบาลผู้หนึ่งผู้ใดก็ได้ การมอบหมายนั้นเมื่อได้ประกาศไว้ โดยเปิดเผยที่สำนักงานเทศบาลแล้ว ก็ให้ผู้ที่ได้รับมอบหมายมีอำนาจหน้าที่เช่นเดียวกับเทศมนตรี

มาตรา ๔๐ เทศมนตรีที่คณะต้องออกจากตำแหน่งเมื่อ

(๑) สภาเทศบาลซึ่งเทศมนตรี เข้ารับหน้าที่สิ้นสุดลง

สุดลง

(๒) นายกเทศมนตรี ต้องออกจากตำแหน่งตาม

มาตรา ๔๑

ในกรณีทั้งสองนี้ ให้คณะเทศมนตรีที่ออกนั้นอยู่ในตำแหน่ง เพื่อดำเนินการต่อไป จนกว่า คณะเทศมนตรีที่แต่งตั้งขึ้นใหม่จะเข้ารับหน้าที่

(๓) สมาชิกสภามีจำนวนไม่ต่ำกว่าสองในสามของจำนวนสมาชิกที่มีได้เป็นเทศมนตรีร่วมกันทำคำร้องยื่นต่อกระทรวงมหาดไทย หรือข้าหลวงประจำจังหวัดเสนอความเห็นต่อกระทรวงมหาดไทยว่า คณะเทศมนตรีปฏิบัติราชการฝ่าฝืนต่อความสงบเรียบร้อยหรือสวัสดิภาพของประชาชน ละเลยไม่ปฏิบัติตามหรือปฏิบัติการไม่ชอบด้วยอำนาจหน้าที่ เมื่อเจ้ากระทรวงได้สอบสวนพิจารณาจนเป็นที่พอใจแล้วและสั่งให้ออก ในกรณีเช่นนี้ก่อนที่คณะเทศมนตรีที่สภาเทศบาล จะให้เลือกตั้งและ เห็นชอบตามบทพระราชบัญญัติเข้ารับหน้าที่ ข้าหลวงประจำจังหวัดอาจตั้งเจ้าพนักงานให้เป็นนายกเทศมนตรีและเทศมนตรีอื่นเท่าจำนวนเทศมนตรีที่ต้องออกไป เพื่อดำเนินกิจการของเทศบาลเป็นการชั่วคราวไปก่อนได้

ให้นายกเทศมนตรีที่ข้าหลวงประจำจังหวัดตั้งห้ามความในวรรคก่อน เป็นประธานแห่งสภาในระหว่างเวลาที่สภาเทศบาลยังมีได้เลือกตั้งนายกเทศมนตรีนั้นด้วย

มาตรา ๔๑ นอกจากที่ได้บัญญัติไว้ในมาตรา ๔๐ แล้ว ความเป็นเทศมนตรีจะสิ้นสุดลงเฉพาะตัวเมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) ขาดคุณสมบัติของผู้สมัครรับเลือกตั้ง หรือ
ต้องห้ามตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล

(๔) ไม่ตั้งบ้านเรือนอยู่ในเขตเทศบาล

(๕) มีส่วนได้เสียเป็นผลประโยชน์ โดยทางตรง
หรือทางอ้อม ในการรับเหมาทำการ หรือในกิจการของ
เทศบาล

มาตรา ๔๒ ให้เทศบาลมีพนักงานประจำเป็นผู้ช่วยเหลือ
กิจการและอยู่ในความบังคับบัญชาของเทศมนตรี

มาตรา ๔๓ ให้เทศมนตรีและพนักงานประจำเป็นพนักงาน
งานเทศบาล

ระเบียบพนักงานเทศบาลให้ ว่าเป็นพระราชกฤษฎีกา

มาตรา ๔๔ ในการปฏิบัติหน้าที่ ให้ถือว่าพนักงาน
เทศบาลมีฐานะเป็นเจ้าพนักงานตามความหมายแห่งกฎหมาย
ลักษณะอาญา

ส่วน ๓

การคลังและทรัพย์สินของเทศบาล

มาตรา ๔๕ งบประมาณประจำปีของเทศบาลต้องตราขึ้นเป็นเทศบัญญัติ ถ้าเทศบัญญัติออกไม่ทันปีใหม่ ให้ใช้เทศบัญญัติงบประมาณปีก่อนนั้นไปพลาง

ถ้าในปีใด จำนวนเงินซึ่งอนุญาตไว้ตามงบประมาณปรากฏว่าไม่พอสำหรับการใช้จ่ายประจำปีก็ดี หรือมีความจำเป็นที่จะต้องตั้งรายจ่ายขึ้นใหม่ในระหว่างปีสำหรับกิจการใหม่อันมิได้กล่าวไว้ในงบประมาณประจำปีนั้นก็ดี ก็ให้ตราขึ้นเป็นเทศบัญญัติงบประมาณเพิ่มเติม

มาตรา ๔๖ ภายใต้บังคับแห่งกฎหมาย เทศบาลอาจมีรายได้ดังต่อไปนี้

๑. ภาษีอากร และ จังกอบตามแต่จะมีพระราชบัญญัติกำหนดไว้
๒. ค่าธรรมเนียมและค่าปรับ ตามแต่จะมีพระราชบัญญัติกำหนดไว้
๓. รายได้จากทรัพย์สินต่าง ๆ ของเทศบาล
๔. รายได้จากการสาธารณูปโภคและเทศพาณิชย์

วันที่ ๑ เมษายน ๒๕๘๒ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๖ หน้า ๑๗๓

---

๕. เงินกู้ตามแต่จะมีพระราชบัญญัติกำหนดไว้ หรือ
เงินกู้จากองค์กรต่าง ๆ ซึ่งเทศบาลได้รับอนุญาตจาก
กระทรวงมหาดไทย

๖. เงินอุดหนุนจากรัฐบาล

๗. เงินที่มีผู้อุทิศให้เป็นการกุศลเพื่อสาธารณประโยชน์

๘. เงินรายได้อื่นใดซึ่งมีกฎหมายอนุญาตไว้

มาตรา ๔๓ เทศพาณิชย์ของเทศบาลจะทำได้ก็แต่โดย
ตราขึ้นเป็นเทศบัญญัติ

มาตรา ๔๔ รายจ่ายของเทศบาลนั้น แบ่งออกเป็น
๔ ประเภท

๑. จ่ายเป็นเงินเดือนให้แก่พนักงานเทศบาล

๒. จ่ายเป็นค่าใช้สอยสำหรับดำเนินกิจการโดยปกติของ
เทศบาล ค่าบวชการของพนักงานเทศบาล และค่าเบี้ย
ประชุมของกรรมการ

๓. จ่ายเป็นการจรเช่นการก่อสร้างและการลงทุน

๔. จ่ายในกิจการอื่นใดซึ่งมีกฎหมายอนุญาตไว้

มาตรา ๔๕ ระเบียบการคลังรวมตลอดถึงวิธีการงบประมาณ การรักษาทรัพย์สิน การตรวจเงิน การจัดหาพัสดุ และการจ้างเหมาของเทศบาลให้เป็นไปตามกฎกระทรวง

ส่วนที่ ๔

เทศบัญญัติของเทศบาล

มาตรา ๕๐ เทศบาลมีอำนาจตราเทศบัญญัติโดยไม่ขัดหรือแย้งต่อบทกฎหมายได้ในกรณีต่อไปนี้

๑. เพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามอำนาจหน้าที่ของเทศบาลที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ หรือ

๒. ในกรณีที่มีบทกฎหมายบัญญัติไว้ให้เทศบาลตราเทศบัญญัติ หรือให้มีอำนาจตราเทศบัญญัติ

ในเทศบัญญัตินั้นจะกำหนดโทษปรับผู้ละเมิดเทศบัญญัติไว้ด้วยก็ได้ แต่ห้ามมิให้กำหนดเกินกว่าห้าสิบบาท และให้ถือว่าเป็นความผิดฐานละหุโทษ

ถ้าผู้ละเมิดเทศบัญญัติไม่ชำระค่าปรับภายในสามสิบวัน นับแต่วันคำตัดสินถึงที่สุด ให้ยึดทรัพย์สินของผู้นั้นไว้แทนค่าปรับ หรือมิฉะนั้นจะบังคับให้ผู้กระทำความผิดทำงานโยธาแทนตามกำหนดวัน ซึ่งคำนวณโดยอัตราค่าแรงรายวัน ในท้องถิ่นอันเทศบาลได้กำหนดไว้ โดยเทศบัญญัติเป็นครั้งคราว

ก็ได้ แต่ห้ามมิให้บังคับให้ทำงาน โยธา เกินกว่า กำหนด
สองเดือน

มาตรา ๕๑ บรรดาเทศบัญญัติทั้งหลายจะตราขึ้นได้แต่
โดยคำแนะนำและยินยอมของสภาเทศบาล และโดยอนุมัติ
ของข้าหลวงประจำจังหวัด

มาตรา ๕๒ เมื่อสภาเทศบาลได้ร่างเทศบัญญัติขึ้นสำเร็จ
แล้ว ในกรณีแห่งเทศบาลตำบลให้ประธานสภานำเสนอ
นายอำเภอเพื่อรับเสนอต่อไปยังข้าหลวงประจำจังหวัด ใน
กรณีแห่งเทศบาลเมืองและเทศบาลนคร ให้ประธานสภา
เสนอไปยังข้าหลวงประจำจังหวัด ถ้าข้าหลวงประจำจังหวัด
เห็นชอบด้วย ก็ให้ลงนามในเทศบัญญัตินั้นภายในเวลาอัน
สมควร

นอกจากที่ได้ มีกฎหมายบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น เทศ
บัญญัตินั้นให้ ใช้บังคับได้เมื่อได้ ประกาศไว้โดยเปิดเผยที่
สำนักงานเทศบาลแล้วเจ็ดวัน เว้นแต่ในกรณีฉุกเฉิน ถ้า
ได้ มีความระบุมไว้ในเทศบัญญัติให้ ใช้บังคับทันที ก็ให้ ใช้
บังคับในวันที่ได้ประกาศนั้น

มาตรา ๕๓ ถ้าข้าหลวงประจำจังหวัดไม่เห็นชอบด้วยร่างเทศบัญญัติที่อาจคืนร่างนั้น แก่สภาเทศบาลเพื่อพิจารณาใหม่ หรือเสนอร่างนั้นต่อกระทรวงมหาดไทยภายในเวลาอันสมควร เมื่อกระทรวงมหาดไทยเห็นชอบด้วยแล้ว ก็ให้ส่งไปยังข้าหลวงประจำจังหวัดลงนามในเทศบัญญัตินั้น

ถ้ากระทรวงมหาดไทยไม่เห็นชอบด้วยร่างเทศบัญญัตินั้น ก็ให้เทศบัญญัตินั้นเป็นอันระงับไป แต่กระทรวงมหาดไทยต้องชี้แจงเหตุผลภายในเวลาอันสมควร

มาตรา ๕๔ ในเหตุฉุกเฉินซึ่งจะเรียกประชุมสภาเทศบาลให้ทันทั่วทั้งที่ไม่ได้ คณะเทศมนตรีอาจออกเทศบัญญัติชั่วคราวได้ เมื่อได้รับอนุมัติจากนายอำเภอในกรณีแห่งเทศบาลตำบล หรือข้าหลวงประจำจังหวัดในกรณีแห่งเทศบาลเมืองและเทศบาลนคร เทศบัญญัติชั่วคราวนั้น เมื่อได้ประกาศไว้ โดยเปิดเผยที่สำนักงานเทศบาลแล้ว ให้ใช้บังคับได้

ในคราวประชุมสภาต่อไป ให้นำเทศบัญญัติชั่วคราวนั้นเสนอต่อสภาเพื่ออนุมัติ ถ้าสภาอนุมัติแล้ว เทศบัญญัติชั่วคราวนั้นก็เป็นที่บัญญัติต่อไป ถ้าสภาไม่อนุมัติ เทศ-

บัญญัติชั่วคราวนั้นก็เป็นอันตกไป แต่ทั้งนี้ไม่กระทบถึงกิจการ
ที่ได้เป็นไปในระหว่างที่ใช้เทศบัญญัติชั่วคราวนั้น
คำอนุมัติและไม่อนุมัติของสภาที่กล่าวนี้ ให้ทำเป็น
เทศบัญญัติ

ส่วนที่ ๕

การควบคุมเทศบาล

มาตรา ๕๕ ให้ข้าหลวงประจำจังหวัดมีอำนาจหน้าที่
ควบคุมดูแลเทศบาลในจังหวัดนั้นให้ปฏิบัติการตามอำนาจ
หน้าที่โดยถูกต้องตามกฎหมาย ในการนี้ให้มีอำนาจหน้าที่
ชี้แจงแนะนำตักเตือนเทศบาล และมีอำนาจตรวจสอบกิจการ
ตลอดจนเรียกรายงาน เอกสาร หรือสถิติใดๆ จากเทศบาลได้
ให้นายอำเภอ... ที่ช่วยข้าหลวงประจำจังหวัด
ควบคุมดูแลเทศบาลตำบลในอำเภอนั้น ให้มีอำนาจหน้าที่
ชี้แจงแนะนำตักเตือนเทศบาลตำบล และมีอำนาจตรวจสอบ
กิจการตลอดจนเรียกรายงาน เอกสาร หรือสถิติใดๆ จาก
เทศบาลตำบลได้ แล้วรายงานให้ข้าหลวงประจำจังหวัดทราบ

มาตรา ๕๖ ข้าหลวงประจำจังหวัดมีอำนาจที่จะยุบสภา
เทศบาลเพื่อให้ราษฎรเลือกตั้งสมาชิกมาใหม่ ในคำสั่งให้

เล่ม ๕๖ หน้า ๑๗๘ ราชกิจจานุเบกษา วันที่ ๑ เมษายน ๒๔๘๒

ยุบสภาเช่นนี้ต้องแสดงเหตุผลและมีกำหนดให้เลือกตั้งสมาชิกใหม่ภายในเก้าสิบวัน

มาตรา ๕๗ เมื่อข้าหลวงประจำจังหวัดเห็นว่าเทศบาลใดละเลยไม่ปฏิบัติตามให้เป็นไปตามอำนาจหน้าที่อันจำต้องกระทำ หรือทำการใดๆ อันจะก่อให้เกิดความไม่สงบเรียบร้อยขึ้น ให้ข้าหลวงประจำจังหวัดรับรายงานต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย เพื่อขอให้คณะรัฐมนตรี นำความกราบบังคมทูลให้ทรงตราพระราชกฤษฎีกาถอนสภาพเทศบาลท้องถิ่นนั้น ในกรณีเช่นนี้ต้องให้โอกาสแก่สภาเทศบาลและคณะเทศมนตรีได้ชี้แจงแสดงเหตุผลตามสมควรก่อน

เมื่อได้มีพระราชกฤษฎีกาให้ถอนสภาพเทศบาลแล้ว ให้ข้าหลวงประจำจังหวัดตั้งเจ้าพนักงานเข้าจัดการท้องถิ่นนั้นมีอำนาจหน้าที่เหมือนตั้งสภาเทศบาล คณะเทศมนตรี และเทศมนตรีทุกประการ

มาตรา ๕๘ เพื่อประโยชน์แก่การควบคุมดูแลเทศบาลทั่วไป ให้คณะรัฐมนตรีตั้งกรรมการขึ้นคณะหนึ่ง ประกอบด้วยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเป็นประธานโดยตำแหน่ง และผู้แทนกระทรวงมหาดไทยหนึ่งคน ผู้แทน

กระทรวงการคลังหนึ่งคน ผู้แทนกระทรวงธรรมการหนึ่งคน และบุคคลผู้ทรงคุณวุฒิอีกไม่เกินห้าคน ให้กรรมการคณะนี้เข้ามาแจ้งแก่ที่ประชุมคณะเทศมณฑลทั่วไปให้ปฏิบัติกิจการตามวิสัยหน้าที่ได้ตกลงเบื้องต้นตามกฎหมาย

หมวด ๒

เทศมณฑลตำบล

มาตรา ๕๕ ให้สภาตำบลมีสมาชิกเก้าคน และมีคณะเทศมนตรีประกอบด้วยนายกเทศมนตรีและเทศมนตรีอื่นอีกสองคน

มาตรา ๖๐ ภายใต้บังคับแห่งกฎ... เทศมณฑลตำบลมีหน้าที่อันจำต้องกระทำในเขตต์เทศมณฑลดังต่อไปนี้

๑. รักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน
๒. บำรุงทางบกและทางน้ำ
๓. รักษาความสะอาดของถนนและที่สาธารณะ รวมทั้งการกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลต่าง ๆ
๔. จัดการป้องกันและระงับโรคติดต่อ
๕. จัดการให้ราษฎรได้รับการศึกษาอบรมชั้นประถม
๖. จัดให้มีปัจจัยสำหรับการดับเพลิง

๗. หน้าก่อน ๆ ซึ่งมีกฎหมายบัญญัติให้เป็นหน้าที่ของ
เทศบาล

มาตรา ๑๖ นอกจกหน้าที่อื่นที่ต้องกระทำตามมาตรานี้
ภายใต้บังคับแห่งกฎหมาย เทศบาลตำบลอาจจัดการใด ๆ
ภายในเขตเทศบาลเพิ่มขึ้น ดังต่อไปนี้

๑. จัดให้มีน้ำสะอาดหรือการประปา ตลาด โรงฆ่าสัตว์
ทำเทียบเรือ ทำข้าม สุสานและฌาปนสถาน

๒. จัดบำรุงและส่งเสริมการทำมาหากินของราษฎร

๓. จัดให้มีและบำรุงสถานที่ทำการพิทักษ์รักษาคน

๔. จัดให้มีและบำรุงการไฟฟ้าหรือแสงสว่างโดยวิธีอื่น

๕. การเทศพาณิชย์

๖. กิจการอื่นใด ที่ทำนองที่ได้กล่าวแล้ว และไม่ขัดต่อ

กฎหมาย

หมวด ๓

เทศบาลเมือง

มาตรา ๖๒ ให้สภาเมืองมีสมาชิกสิบแปดคน และมี
คณะเทศมนตรีประกอบด้วยนายกเทศมนตรี และเทศมนตรี
อื่นอีกอย่างน้อยสองคน อย่างมากที่สุดคน

มาตรา ๖๓ ภายใต้บังคับแห่งกฎหมาย เทศบาลเมือง
มีหน้าที่อื่นที่ต้องกระทำในเขตต์เทศบาลตามมาตรา ๖๐ และ
ยังมีหน้าที่อื่นที่ต้องกระทำเพิ่มขึ้นอีก ดังต่อไปนี้

๑. จัดให้มีน้ำสะอาดหรือการประปา
๒. จัดให้มีโรงฆ่าสัตว์
๓. จัดให้มีและบำรุงสถานที่ทำการพิทักษ์รักษาคนเจ็บไข้
๔. จัดให้มีและบำรุงทางระบายน้ำ
๕. จัดให้มีและบำรุงสวนสาธารณะ
๖. จัดให้มีและบำรุงการไฟฟ้าหรือแสงสว่างโดยวิธีอื่น

มาตรา ๖๔ นอกจากหน้าที่อื่นที่ ๖ ดังกระทำตามมาตรา
๖๓ ภายใต้บังคับแห่งกฎหมาย เทศบาลเมืองอาจจัดการใดๆ
ภายในเขตต์เทศบาลเพิ่มขึ้น ดังต่อไปนี้

๑. จัดให้มีตลาด ท่าเทียบเรือ ท่าข้าม สุสานและ
ฌาปนสถาน
๒. จัดบำรุงและส่งเสริมการทำมาหากินของราษฎร
๓. จัดให้มีและบำรุงการสงเคราะห์คนชราและเด็ก
๔. จัดให้มีและบำรุงโรงพยาบาล
๕. จัดให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกสาธารณะ
๖. กิจการอย่างอื่นซึ่งจำเป็นเพื่อการสาธารณสุข

๗. จัดตั้งและบำรุงโรงเรียนอาชีวศึกษา

๘. จัดให้มีและบำรุงสถานที่สำหรับการศึกษาและพลศึกษา

๙. จัดให้มีและบำรุงสวนสาธารณะ

๑๐. การเทศพาณิชย์

๑๑. กิจการอื่นใด ที่กำหนดไว้แล้วแล้ว และไม่ขัดต่อกฎหมาย

หมวด ๔

เทศบาลนคร

มาตรา ๖๕ ให้สภานครมีสมาชิกสามส่วนต่อเขต และในเขตเทศบาลนครประกอบด้วยสมาชิกและเทศมนตรีอื่นอีกอย่างน้อยสี่องคน อย่างมากหกคน

มาตรา ๖๖ ภายใต้บังคับแห่งกฎหมาย เทศบาลนครมีหน้าที่อื่นที่ต้องกระทำภายในเขตเทศบาลนครตามมาตรา ๖๓ และยังมีหน้าที่อื่นที่ต้องกระทำเพิ่มเติมเช่นอื่น ดังต่อไปนี้

๑. จัดให้มีและบำรุงการสวนสาธารณะและสวนพฤกษศาสตร์

๒. จัดการผู้ขายใบรถทั่วไปในเขตเทศบาล

นอกจากนี้เทศบาลนครอาจจัดการอื่น ๆ เพิ่มเติมตาม

มาตรา ๖๔ ได้

หมวด ๕

สหการ

มาตรา ๖๗ ถ้ามีกิจการบางประเภทตั้งแต่ห้าแห่งเทศบาล
เดียวไม่สามารถจะทำได้ ก็ให้จัดตั้งองค์การขึ้นเป็นพิเศษ
สำหรับกิจการนั้น ๆ มีสภาพเป็นเทศบาลเมือง เรียกว่า
สหการ มีคณะกรรมการบริหารประกอบด้วยผู้แทนของบรรดา
เทศบาลซึ่งมีส่วนเกี่ยวข้องด้วย

การตั้งสหการจะทำได้ก็แต่โดยบทพระราชกฤษฎีกา ซึ่ง
จะให้กำหนดนาม จะเรียกชื่อ และกำหนดหน้าที่ไว้ด้วย

มาตรา ๖๘ สหการอาจได้รับเงินอุดหนุนจากรัฐบาล
และอาจกู้เงินได้ภายใต้บังคับมาตรา ๕๖ (๕)

หมวด ๖

บทบาทผู้ปลัดเทศบาล

มาตรา ๖๙ ทั้งก่อนและหลังการพระราชกฤษฎีกายกฐานะขึ้น
มีเทศบาลแล้ว ให้กระทรวงมหาดไทยแต่งตั้งบุคคลผู้
คุณสมบัติและวิถะฐานะตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงให้
เป็นสมาชิกแห่งสภาเทศบาลนั้น ในฐานะเป็นผู้เริ่มการ

และเมื่อครบกำหนด ๒ ปี นับแต่วันที่สภาเทศบาลได้
มีการประชุมกันครั้งแรก ให้สภาเทศบาลประกอบด้วยสมาชิก
ซึ่งราษฎรเลือกตั้งขึ้นมาแต่ประเภทเดียว

มาตรา ๗๐ ห้องถิ่นใดมีสภาพเป็นเทศบาลแล้ว ในวัน
ใช้พระราชบัญญัตินี้ และยังอยู่ในสมัยที่ ๑ ตามมาตรา ๖๐
วรรค ๑ แห่งพระราชบัญญัติจัดระเบียบเทศบาล พุทธ
ศักราช ๒๔๗๖ ก็ให้สมาชิกคงอยู่ในตำแหน่งต่อไปอีก ๒ ปี
นับแต่วันที่ได้รับแต่งตั้ง และเมื่อครบกำหนดแล้ว ให้สภา
เทศบาลนั้นประกอบด้วยสมาชิกซึ่งราษฎรเลือกตั้งขึ้นมาแต่
ประเภทเดียว มีจำนวนตามบทพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๗๑ ห้องถิ่นใดมีสภาพเป็นเทศบาลแล้วในวันใช้
พระราชบัญญัตินี้ และยังอยู่ในสมัยที่ ๒ ตามมาตรา ๖๐
วรรค ๒ แห่งพระราชบัญญัติจัดระเบียบเทศบาล พุทธ
ศักราช ๒๔๗๖ ก็ให้สมาชิกคงอยู่ในตำแหน่งต่อไปอีก ๑ ปี
นับแต่วันใช้พระราชบัญญัตินี้ และเมื่อครบกำหนดแล้วให้
สภาเทศบาลนั้น ประกอบด้วยสมาชิกซึ่งราษฎรเลือกตั้งขึ้น
มาแต่ประเภทเดียว มีจำนวนตามบทพระราชบัญญัตินี้

วันที่ ๑ เมษายน ๒๔๘๒ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๖ หน้า ๑๘๕

มาตรา ๗๒ ภายในระยะเวลาตามมาตรา ๖๕ มาตรา ๗๐ และมาตรา ๗๑ ให้กระทรวงมหาดไทยมีอำนาจเพิกถอนสมาชิกประเภทซึ่งได้รับแต่งตั้งออกจากตำแหน่ง เมื่อเห็นว่ามีความประพฤติอันจะกระทบถึงความเสื่อมเสียแก่สภา

มาตรา ๗๓ ภายใน ๑ ปี นับแต่วันใช้พระราชบัญญัตินี้ ห้ามมิให้นำความในมาตรา ๔ วรรค ๑ มาใช้บังคับแก่ท้องถิ่นซึ่งได้ยกฐานะเป็นเทศบาลแล้วในวันใช้พระราชบัญญัตินี้

เมื่อพ้นกำหนดเวลาดังกล่าวในวรรคก่อน ให้บรรดาบุคคลที่เป็นกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน แพทย์ประจำตำบล และสารวัตรกำนันพ้นจากตำแหน่ง

มาตรา ๗๔ ภายในระยะเวลาที่ยังมิได้บังคับใช้กฎกระทรวงว่าด้วยระเบียบการประชุมของสภา ให้ถือว่าข้อบังคับการประชุมของสภาเทศบาลที่ได้จัดตั้งขึ้นแล้วในวันใช้พระราชบัญญัตินี้ เป็นข้อบังคับการประชุมของสภานั้นๆ ตามความในพระราชบัญญัตินี้ เพียงเท่าที่ไม่ขัดแย้งกับบทพระราชบัญญัตินี้

หมวด ๗

การรักษาพระราชบัญญัติ

มาตรา ๗๕ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยมีหน้าที่รักษาการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจ

เล่ม ๕๖ หน้า ๑๘๖ ราชกิจจานุเบกษา วันที่ ๑ เมษายน ๒๔๘๒

ออกกฎกระทรวงเพื่อปฏิบัติการให้ขึ้นไปตามบทแห่งพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงนี้ เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับไป

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พิบูลสงคราม

นายกรัฐมนตรี